

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]" w K.

przy uczestnictwie K. O.

o wpis w księdze wieczystej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 29 stycznia 2019 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestniczki na rzecz wnioskodawczyni kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. na rzecz adw. P. F. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną uczestniczce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestniczki K.O. od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 stycznia 2019 r., sygn. akt II Ca [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Nieważność postępowania odwoławczego skarżąca upatruje w oddaleniu wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Sądy uznały, że sprawa nie jest skomplikowana. W ocenie uczestniczki stanowisko Sądu drugiej instancji nie jest konsekwentne, skoro w postępowaniu kasacyjnym wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został uwzględniony.

Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw ma miejsce wówczas, gdy w następstwie naruszenia przez sąd przepisów postępowania strona, wbrew swojej woli, została faktycznie pozbawiona możliwości działania w postępowaniu lub jego istotnej części, jeżeli skutków tego uchybienia nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji. Nie zachodzi nieważność postępowania, jeżeli strona podjęła czynności w postępowaniu, a doznała jedynie utrudnień w obronie swoich praw (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2016 r., III CSK 27/16, nie publ., z dnia 4 marca 2009 r., IV CSK 468/08, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 2017 r., II CZ 30/17, nie publ.).

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

W ocenie uczestniczki zachodzi konieczność wyjaśnienia, czy ustanowienie hipoteki na podstawie art. 110¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, w kontekście art. 14 ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 20 lutego 2011 r. ma zastosowanie do wierzytelności powstałych, jak w tej sprawie, przed tą datą.

Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów w konkretnym stanie faktycznym nie daje podstaw do uznania, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w znaczeniu przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z art. 14 powołanej ustawy wynika kiedy ustawa wchodzi w życie a nie, że nie stosuje się do wierzytelności powstałych przed tą datą. Należy więc rozróżniać kwestię wierzytelności od problematyki jej hipotecznego zabezpieczenia.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej § 5 pkt 5, § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm., w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. z 2016 r. poz. 1668).

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (j.t. Dz. U. z 2019 r. poz. 1513, z późn. zm.) w zw. z § 11 pkt 5, § 4 ust. 1, 3, § 14 ust. 1 pkt 26, § 16 ust. 4 pkt 2, § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (j.t. Dz. U. z 2019 r. poz. 18).

jw

[aw]